

Савченко К. О.

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА РИНОК ПРАЦІ

Штучний інтелект (далі – ШІ) і діджиталізація з кожним днем стають все популярнішим і більш впливовішими інструментами, як серед побутового використання, так і застосування у міжнародних компаніях. ШІ вже значно вплинув не тільки на структуру ринку праці, а й змінив вимоги до навичок працівників.

Цифровізація також впливає на попит і пропозицію навичок. Нові навички потрібні для новостворених робочих місць або завдань, тоді як інші навички стануть менш актуальними на ринку праці, оскільки на певні роботи та завдання буде знижуватися попит. За оцінками роботодавців, протягом наступних п'яти років 44% навичок працівників будуть втрачені [1]. Важливість когнітивних навичок зростає все швидше, що відображає зростаючу важливість вирішення складних проблем на робочому місці.

Наразі навчання працівників використання штучного інтелекту і робота з великим обсягом даних посідає третє місце після аналітичного і креативного мислення серед пріоритетів навчання навичок компанії протягом наступних п'яти років.

Роботодавці очікують, що протягом наступних п'яти років скорочення робочих місць на ринку праці складе 23% і буде особливо високим за середній у галузях постачання, транспорту та медіа, розваг і спорту, а також нижчим за середній відтік у виробництві, а також у роздрібній та оптовій торгівлі споживчими товарами [1]. З 673 мільйонів робочих місць, зібраних у опитуванні, респонденти очікують структурного зростання робочих місць на 69 мільйонів робочих місць і скорочення на 83 мільйони робочих місць. Це відповідає скороченню робочих місць на 14 мільйонів, або 2% поточної зайнятості [1].

Разом з тим з'являться нові можливості працевлаштування у зв'язку з розгортанням і обслуговуванням технологій автоматизації. Прикладами є інтегратори робототехнічних систем, розробники, спеціалісти з програмування та обслуговування роботів.

Глобальний інститут McKinsey прогнозує, що близько 70% компаній запровадять принаймні один тип технології ШІ до 2030 року, і менше половини великих компаній можуть використовувати повний спектр технологій ШІ [2]. Цифрові платформи та додатки – це технології, які, швидше за все, будуть використані опитаними організаціями, причому 86% компаній очікують запровадити їх у свою діяльність протягом наступних п'яти років [1].

Загалом автоматизація призводить до зменшення або трансформації деяких робочих місць, для яких характерна висока зайнятість рутинними завданнями. Такі професії, як оператори виробничих ліній, керівники, менеджери з виробництва або спеціалізованих послуг можуть зіткнутися зі суттєвими змінами, які вимагатимуть перекваліфікації. Але так само як і замінити, автоматизація в деяких сферах може і доповнити людську працю.

Цифрова трансформація відкриває нові можливості для висококваліфікованих фахівців та тих, хто здатний швидко адаптуватися до змін у вимогах навичок на ринку праці. Натомість низькокваліфіковані працівники ризикують втратити роботу, якщо не готові опанувати нові навички цифрової епохи. Проте це виклик не лише для працівників, але й для роботодавців, які стикаються з нестачею кваліфікації та необхідністю підтримувати працівників у адаптації до змінених процесів виробництва та надання послуг.

Перелік посилань:

1. The Future of Jobs Report 2023 explores how jobs and skills will evolve over the next five years. *World Economic Forum*. 2023. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/>.

2. The impact of artificial intelligence on growth and employment. *CEPR*. 2023. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/impact-artificial-intelligence-growth-and-employment>

3. Employment impact of digitalisation. *Eurofound*. 2019. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/en/employment-impact-digitalisation#:~:text=Digitalisation%20offers%20a%20wide%20range,transition%20to%20the%20digital%20age.>